

අනවසර මුදල් තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතනවලින් සහ පුද්ගලයන්ගෙන් ප්‍රවේශම් වෙමු

මහජනතාවගෙන් අනවසර මුදල් තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතන සහ පුද්ගලයන් හතු පිපෙන්නාක් මෙන් අද වන විට රට පුරා බිහි වෙමින් පවතී. මෙවැනි හීතනානුකූල නොවන මූල්‍ය ආයතනවල සහ පුද්ගලයන් වෙත මුදල් තැන්පත් කොට අපහසුතාවයට පත්වූ පුද්ගලයන් සිය සේසතම අහිමි වීමෙන් තම ජීවිතය පවා අහිමි කරගැනීමට තැත් කිරීම් වැනි සිදුවීම් පිළිබඳ අපට අසන්නට ලැබේ.

අනවසර මූල්‍ය ආයතන සහ පුද්ගලයන් යනු කවරේද?

විවිධාකාර වූ ණය ගිවිසුම් සහ ණය සාධන පතු භාවිතා කරමින් ආයෝජන සැලසුම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම, අතට අනුමැතිය (Virtual Currency) භාවිතා කිරීම සහ වෙළෙඳ දැන්වීම් (Ad Click) හැරුණුම තුළින් මුදල් ඉපැයීමට හැකි බව පැවසීම වැනි ව්‍යාජ උපක්‍රම තුළින් අනවසර මුදල් ආයෝජනයන් සඳහා විවිධ පාර්ශ්වයන් විසින් මහජනතාව පොළඹවා ගනු ලබයි. මුදල් තැන්පත් කිරීමට පෙර, බලපත්‍රලාභී බැංකු හා මුදල් සමාගම් විසින් පිරිනමනු ලබන පොලී අනුපාත අහිමිවීම මෙම අනවසර මූල්‍ය ආයතන සහ පුද්ගලයන් හට ඉතා කෙටි කාල පරාසයක් තුළ ඉතා විශාල වශයෙන් පොලී/ප්‍රතිලාභ ලබා දීමට හැකියාවක් පවතින්නේද සහ එම අනවසර මූල්‍ය ආයතන වෙත කවර ආකාරයක ආර්ථික ශක්‍යතාවයක් පවතීද යන්න මහජනතාව විසින් විශේෂයෙන් සොයා බැලිය යුතුමය. නොඑසේනම් අවසානයේදී සිය ආයෝජනයන්, ප්‍රතිලාභයන් ලබාගත නොහැකිව මහජනතාව ජීවාවට පත්වීම කණගාටුදායක තත්වයකි.

2011 අංක 42 දරන මුදල් ව්‍යාපාර පනත අනුව, මහජන තැන්පතු භාර ගනිමින් කවර ආකාරයකින් හෝ මුදල් ණයට දීම හෝ කවර ආකාරයකින් හෝ මුදල් ආයෝජනය කිරීම "මුදල් ව්‍යාපාරයක්" ලෙස හඳුන්වා ඇත. එම පනත ප්‍රකාරව අධිකාරී බලයක් නොමැතිව මුදල් ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යෑම සහ තැන්පතු භාරගැනීම වරදක් වේ.

තවද, එම පනත අනුව මුදල් සමාගමක් හැර, වෙනත් තැනැත්තෙකු විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලයේ අනුමැතිය නොමැතිව "මුදල්", "මූල්‍යකරණය", හෝ "මූල්‍ය" යන වචන

තහිව හෝ වෙනත් වචන සමඟ එක්ව හෝ ඉන් සෑදෙන යම් වචනයක් හෝ වෙනත් භාෂාවක ඊට සමාන යම් වචනයක් හෝ තම ව්‍යාපාර නාමය සඳහා භාවිතා කිරීම වරදක් වනු ඇත.

අනවසර මූල්‍ය ආයතන සහ පුද්ගලයන් වෙත මුදල් තැන්පත් කිරීමේ අවදානම

- අනවසර මුදල් තැන්පතු ලබාගන්නා ආයතන සහ පුද්ගලයින් බොහෝ විට හීතනානුකූල නොවන ව්‍යාපාරවල යෙදෙන බැවින් තැන්පතුකරුවන්ද එවාට දායක වීම තුළින් අනවශ්‍ය හඬු කටයුතුවලට පැටලීම.
- අනවසර මූල්‍ය ආයතනවල කටයුතු මහ බැංකුව විසින් තහනම් කළ විට තම තැන්පතු මුදල් ලබා ගැනීම නාවකාලිකව ඇණ හිරීමෙන් මුදල් අපහසුතාවයන්ට ලක් විය හැකිය.
- අනවසර මුදල් තැන්පතු ලබා ගත් පුද්ගලයින් මිය ගියහොත් හෝ විදේශ ගතවුවහොත් තම මුදල් ලබා ගැනීමට විවිධ දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දීම.
- ඔබ වෙතත් ආයතනයකින් හෝ පුද්ගලයෙකුගෙන් මුදල් ණයට ලබාගෙන අනවසර තැන්පතුවල යෙදවීමෙන් ණයකරුවෙකු බවට පත්වීමේ අවදානම.

අනවසර මුදල් ව්‍යාපාර කටයුතු කරගෙන යෑමේ ප්‍රතිවිපාක මොනවාද?

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ බලපත්‍රයක් ලබානොගෙන හිසි අවසරයකින් තොරව පවත්වාගෙන යනු ලබන අනවසර මුදල් ව්‍යාපාර සහ අනවසර මුදල් තැන්පතු ලබා ගන්නා පුද්ගලයන් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මුදල් ව්‍යාපාර පනත ප්‍රකාරව පවත්වනු ලබන විමර්ශනවලදී වරදකරුවකු බව තීරණය වුවහොත්, එම පාර්ශ්වයන්ගේ සියලුම ව්‍යාපාර කටයුතු තහනම් කිරීම, සියලුම වත්කම් පැවරීම හෝ බැහැර කිරීම තහනම් කිරීම සහ විදේශ ගමන් බලපත්‍ර අවලංගු කිරීම මෙන්ම මහාධිකරණයේ හඬු විභාගයකට ලක් කිරීමෙන් පසු සිරගත කිරීමකට හෝ දඩ මුදල් හියම කිරීමකට ලක් කරනු ලැබිය හැකිය.

එසේම, මුදල් ව්‍යාපාර පනතේ අධිකාරී බලයක් නොමැතිව පවත්වාගෙන යනු ලබන අනවසර මුදල් ව්‍යාපාරයක යම් ආයෝජනයක් සිදු කරනු ලබන පුද්ගලයෙකුද, එම පනත යටතේ වරදක් සිදු කිරීමට වකු ආකාරයෙන් අනුබල දීමේ පදනම යටතේ දඬුවම්ගතවීමට ලක්වීමේ අවදානමක් දරනු ලබයි.

මහජනතාවගේ මුදල් තැන්පතු භාර ගැනීමට අවසර ඇත්තේ කාටද?

මහජනතාවගෙන් මුදල් තැන්පතු ලෙස භාර ගැනීමට අවසරදී ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලියාපදිංචි බලපත්‍ර ලබාගත් ආයතනවලට පමණි. මහජනතාවට දැන ගැනීම පිණිස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වෙබ් අඩවියේ මෙම බලපත්‍ර ලබාගත් ආයතනවල ලැයිස්තුවක් දක්වා ඇත.

මහජනතාවගෙන් මුදල් තැන්පතු භාරගැනීම සහ එම මුදල් ණයට දීම සහ/හෝ ආයෝජනය කිරීම යන කටයුතු කරගෙන යෑම සඳහා 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනත සහ 2011 අංක 42 දරන මුදල් ව්‍යාපාර පනතෙහි විධිවිධානයන් යටතේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පනත සඳහන් ආයතන වෙත අවසර ලබා දී ඇත.

- බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු (Licensed Commercial Banks)
- බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු (Licensed Specialized Banks)
- බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් (Licensed Finance Companies)

අනවසර මුදල් ව්‍යාපාරවල නිරත පුද්ගලයන් සහ ආයතන සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සුපරීක්ෂණ කාර්යයන්

මුදල් ව්‍යාපාර පනතට පටහැනිව මහජන තැන්පතු භාරගනිමින් අනවසර මුදල් ව්‍යාපාර කටයුතුවල නිරතවන පුද්ගලයන් සහ ආයතන සම්බන්ධයෙන් මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල පැවැත්වීම, මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ ප්‍රචාරණයන් සිදු කිරීම, එම පුද්ගලයන් සහ ආයතන සම්බන්ධයෙන් විමර්ශන කටයුතු සිදු කිරීම,

එම පුද්ගලයන් සහ ආයතන සම්බන්ධයෙන් තෙහික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම, එකී අනවසර මුදල් ව්‍යාපාර පිළිබඳ තොරතුරු මහජනතාව වෙත සන්නිවේදනය කිරීම ඇතුළුව මහජනතාවට සාධාරණයක් ඉටු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ වෙනම විමර්ශන අංශයක් 2020 වසරේදී ස්ථාපිත කරනු ලැබ ඇත.

එසේම, මෙවැනි අනවසර මූල්‍ය ආයතන සහ පුද්ගලයන් බිහි වීම වැළැක්වීමට සහ එවැනි පාර්ශ්වයන්ගෙන් පොදු මහජනතාව ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය, අධිකරණ පද්ධතිය සහ සෞඛ්‍ය නියාමන අධිකාරීන්ද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත සහාය දක්වනු ලබයි. තවද, මෙවැනි අනවසර මුදල් ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යන ආයතන හෝ පුද්ගලයන් පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිදු කරනු ලබන විමර්ශන කටයුතුවලට සහාය දැක්වීම සඳහා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත වෙනම ඒකකයක් ශ්‍රී ලංකා පොලීසියේ මූල්‍ය හා වාණිජ අපරාධ විමර්ශන කොට්ඨාශය තුළ ස්ථාපනය කර ඇත.

මහජනතාවගේ කාර්යභාරය කුමක්ද?

අනවසර මුදල් ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යන ආයතන හෝ පුද්ගලයන් වෙත මුදල් ආයෝජනය කිරීමේදී ආකර්ෂණීය පොලී අනුපාත ලබාදීම, බදු ගෙවීම් පැහැර හැරීම, මුදල් විශුද්ධීකරණය, ප්‍රකට ව්‍යාපාර භාමයන් වෙත යොමුවීම, පෞද්ගලික දැන හැඳුනුම්කම් සහ අනෙකුත් වරප්‍රසාද නීති වන බවට මවාපෙන්වීම තුළ අහිංසක මහජනතාව රැවටීමට ලක්වේ. එබැවින්, තමන් දුක් මහත්සියෙන් උපයාගත් මුදල් ආයෝජනය කිරීමේදී රැවටීමකාරීන්ට හසු නොවී, ඉහළ පොලී අනුපාත සහ වරප්‍රසාදවලට රැවී නොවී බුද්ධිමත්ව කටයුතු කිරීමට මහජනතාව වගබලා ගත යුතු අතර, එවැනි අනවසර මුදල් ව්‍යාපාර හෝ පුද්ගලයන් පිළිබඳ තොරතුරු දැනගත් විගස 011-2477504 යන දුරකථන අංකය හරහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත වාර්තා කරන මෙන් දන්වා සිටී. එම තොරතුරු ලබාදෙන

පුද්ගලයන්ගේ සහ ඔවුන් විසින් ලබා දෙන එම තොරතුරුවල රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව බැඳී සිටී.

එසේම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිය විමර්ශන කටයුතු සඳහා තොරතුරු ලබා දෙන ලෙස මහජනතාවගෙන් ඉල්ලුම් කරනු ලැබූ විට එම තොරතුරු කඩිනමින් ලබා දී, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත උපරිම සහායක් ලබා දීම තුළින් ඉහත කී අනවසර මුදල් ව්‍යාපාර හා පුද්ගලයන් තවදුරටත් රට පුරා ව්‍යාප්ත වීම අවම වනු ඇත.

වැඩි විස්තර ලබාගත හැක්කේ කෙසේද?

මුදල් ව්‍යාපාර කටයුතුවල නිරත විය හැකි මහ බැංකුවේ ලියාපදිංචි ආයතන සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ පනත දෙපාර්තමේන්තුවලින් ඔබට වැඩි විස්තර ලබා ගත හැක.

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු පිළිබඳව

බැංකු අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
 දුරකථන අංක : 0112477659
 ෆැක්ස් අංක: 0112477711
 විද්‍යුත් තැපෑල: dbsd@cbsl.lk

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ බලපත්‍රලාභී කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් පිළිබඳව

බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
 දුරකථන අංක: 0112477504
 ෆැක්ස් අංක: 0112477738
 විද්‍යුත් තැපෑල: dsnbfi@cbsl.lk

ඊට අමතරව, www.cbsl.gov.lk යන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වෙබ් අඩවිය මගින්ද මුදල් ව්‍යාපාර කටයුතුවල නිරත විය හැකි ආයතන සම්බන්ධයෙන් යාවත්කාලීන තොරතුරු දැන ගත හැක.

